

УДК 347.962 (477):174:341.649:340.134

НОВИЙ КОДЕКС СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ: ГАРМОНІЗАЦІЯ З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Микієвич М. М.

Доктор юридичних наук, завідувач кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка, член Науково-консультативної ради при Верховному суді України.

Іваночко І. Б.

Аспірант, асистент кафедри європейського права факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Анотація. *Сьогодні активно проводиться реформування судової влади в Україні. Правовий статус суддів дедалі частіше привертає увагу міжнародних організацій, про що свідчать прийняті документи та рекомендації з цієї проблеми. Зроблено багато кроків для приведення національного законодавства у сфері статусу суддів у відповідність із міжнародними стандартами. Так, Указом Президента № 361/2006 від 10 травня 2006 року була затверджена «Концепція про удосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів», а від 7 липня 2010 року № 2453-VI прийнято Закон України «Про судоустрій та статус суддів», при формуванні якого брали участь міжнародні експерти. Ще одним вагомим внеском, при реформуванні судової влади, стало рішення прийняте 3-тм з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року, про доручення Раді суддів України привести Кодекс професійної етики судді у відповідність з положеннями Закону України «Про судоустрій та статус суддів». Таке рішення прийнято зважаючи на те, що Кодекс професійної етики судді містить низку положень, які ввійшли у конфлікт з положеннями нового Закону. Саме тому, з метою утвердження незалежності судової влади, зміцнення її авторитету у суспільстві та враховуючи активні євроінтеграційні процеси в Україні, новий Кодекс суддівської етики повинен відповідати чинному законодавству України, а також міжнародним стандартам.*

Ключові слова: *суддівська етика, Кодекс суддівської етики, комітет етики суддів, міжнародні стандарти, Бангалорські принципи поведінки суддів.*

Постановка проблеми. Гармонізація законодавства України у сфері статусу суддів із нормами міжнародного права відіграє важливу роль в період судово-правової реформи та забезпечить зміцнення незалежної судової системи. Євроінтеграційні прагнення України передбачають обов'язкову адаптацію нашої правової системи до Ради Європи та Європейського Союзу. Особлива увага зараз приділяється захисту прав людини в Україні з урахуванням західної концепції прав людини, а оскільки основна роль судді – це ефективний захист прав людини, питання суддівської етики стає все дедалі актуальнішим. При цьому, в першу чергу, необхідно звертати увагу як на рівень правового регулювання стандартів суддівської етики, так і на відповідність українського законодавства у цій сфері міжнародним стандартам.

Мета статті – проаналізувати основні міжнародні стандарти етики суддів для вдосконалення положень Кодексу суддівської етики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Відомо, що етика суддів є важливим елементом забезпечення ефективного функціонування судової системи. Цією проблемою займались вітчизняні та зарубіжні вчені, такі як С. В. Подкопаєв, О. С. Кобліков, Д. П. Котов, Н. В. Радутная, Д. Оберто та інші. Проте поза увагою науковців залишились дослідження ролі Комітету етики суддів в період проведення судово-правової реформи, а також аналіз Кодексу суддівської етики на відповідність міжнародним стандартам (Європейська хартія про закон «Про статус суддів», Бангалорські принципи поведінки суддів, Рекомендація CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки), що потребує їх вивчення та вдосконалення.

Основні результати дослідження. Експертна група при Раді суддів України на виконання поставленого завдання, щодо приведення у відповідність положень суддівської етики до нового закону, підготувала проект Кодексу суддівської етики, який схвалений Радою суддів України 23 березня 2012 року та направлений для обговорення з провідними науковцями та суддями, шляхом проведення круглих столів у таких містах України, як Одесі, Івано-Франківську, Львові, Севастополі, Чернігові, Харкові та Донецьку.

У травні 2012 року у Львівському національному університеті імені Івана Франка відбувся один із таких круглих столів на тему «Обговорення проекту Кодексу суддівської етики», за участю суддів – представників судів Львівської, Закарпатської та Волинської областей (Н. Курій суддя Апеляційного суду Львівської області, І. Котубей заступник Голови Мукачівського міськрайонного суду, В. Потабенко суддя Львівського окружного адміністративного суду, М. Бояринцева суддя Окружного адміністративного суду м. Києва), вчених та науковців, представників Ради суддів України, керівника проекту USAID «справедливе правосуддя» Девіда Майкла Вона.

Метою зустрічі учасників круглого столу було обговорення проекту Кодексу суддівської етики [1], питань суддівської етики з провідними науковцями та безпосередньо із суддями, які будуть в майбутньому дотримуватись Кодексу суддівської етики, аналіз етичних стандартів в положеннях проекту Кодексу та зроблено пропозиції щодо його вдосконалення, у тому числі на предмет відповідності стандартам ООН і Ради Європи.

Під час круглого столу із суддями щодо впровадження положень Кодексу суддівської етики в практику, склалося неоднозначне враження. З одного боку, судді, усвідомлюючи власну соціальну роль, позитивно відгукуються щодо його прийняття, а з іншого – боляче реагують на підвищення рівня їх відповідальності, особливо за умов неналежного матеріально-технічного забезпечення та постійного недофінансування. Адже якщо з вимогою дотримання суддею етики поведінки в залі судових засідань погодились всі, то «контролювання» життя судді поза робочим часом, коли він у колі сім'ї, друзів, не знайшло підтримки у більшості суддів. Частина суддів вважає, що врегульовувати поведінку у повсякденному житті не варто, оскільки кожен має право на особистий простір. Проте необхідно пам'ятати, що до суддів ставляться особливі вимоги, а тому в силу виконання своїх посадових обов'язків піддаються обмеженням і в особистому житті.

Судді повинні пам'ятати, що вони виконують у суспільстві чи не найважливішу роль – відправлення правосуддя. Бангалорські принципи поведінки суддів, схвалені резолюцією 2006/23 Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року передбачають, що постійна увага з боку суспільства покладає на суддю обов'язок прийняти на себе ряд обмежень, і не дивлячись на те, що пересічному громадянину ці обов'язки могли б здатися обтяжливими, суддя приймає їх добровільно та охоче [2, с. 28-29]. Поведінка судді має відповідати високому статусу його посади, тому і зазнає певних обмежень. Висновок один, суддя повинен усвідомити ті обмеження, які на нього покладаються в професійній та не-

професійній діяльності – громадській, благодійній, урядовій, фінансовій та іншій, особливо коли ця діяльність заподіює шкоду авторитетові судової системи.

В науковій літературі немає усталеного поняття суддівської етики. А. С. Кобліков зазначає, що суддівська етика – сукупність правил поведінки суддів, які забезпечують моральний характер їх професійної діяльності й позаслужбової поведінки [3, с. 19].

Засновник суддівської етики А. Ф. Коні переконливо вірив, що моральним нормам при здійсненні правосуддя належить у майбутньому першочергова роль у дослідженні умов і обстановки судового процесу. Він мав надію, що центр ваги вчення про судочинство перенесеться з ходу процесу на етичну і суспільно-правову діяльність судді у всіх її розгалуженнях.

Вважаємо, що суддівська етика, по суті, являє собою сукупність норм, правил поведінки суддів як в офіційних відносинах судді з учасниками судового процесу, з колегами по роботі і професії, так і поза службою.

Високий статус судді, важливість виконуваної ролі при здійсненні правосуддя, особливі професійні вимоги створюють багатосторонність суддівської етики, яка диктує правила поведінки судді як на службі, так і в повсякденному житті.

Питання етики суддів закріплено у новому Законі України «Про судоустрій та статус суддів» [4], чітко передбачено обов'язок суддів дотримуватись правил суддівської етики, виявляти повагу до учасників процесу, додержуватися присяги судді. Крім цього, в новому Законі значних змін зазнав текст присяги судді, відповідно до змісту якої суддя, крім інших вимог, повинен дотримуватись морально-етичних принципів поведінки судді, не вчиняти дій, що порочать звання судді та принижують авторитет судової влади. Таке нововведення вказує на важливість дотримання суддями етичних норм у поведінці, результатом якого є підвищення авторитету як судді, так і судової влади загалом. Також, новелою цього закону стало те, що порушення таких обов'язків, а саме, систематичне або грубе одноразове порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя, є підставою для дисциплінарної відповідальності.

У США, Канаді, Російській Федерації та інших правових державах поведінка судді також регламентується кодексами судової етики. Ці кодекси є лише внутрівідомчими правовими документами. Наприклад, прийнятий ще 1972 р. Кодекс поведінки суддів США й досі діє та не зазнав серйозних змін, за весь період був відкоригований лише двома поправками [5, с. 97]. У кодексі передбачено, що суддя повинен забезпечувати єдність та корпоративність судової системи, тобто сприяти утворенню і закріпленню її авторитету, причому без допомоги представників законодавчої, виконавчої влади та інших осіб, і зазначено, що чесність і незалежність суддів залежить не від когось, а саме від їх діяльності без тіні страху та користі. Велику роль у Кодексі відведено взаємодопомозі з боку досвідченіших колег і керівництва та дії так званих комітетів судової етики. Саме останнім, і лише їм, надається право офіційно висловлювати думку з приводу правильності судової поведінки та давати рекомендації Верховному Суду щодо внесення змін до Кодексу судової поведінки.

Дещо дивним є те, що європейське співтовариство на сьогоднішній день ще не виробило базового Кодексу поведінки суддів (на відміну від Кодексу поведінки державного службовця, а саме: Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб 1996 р. [6] та Модельний кодекс поведінки державних службовців держав-членів Ради Європи 2000 р. [7]), а також принципів боротьби із корупцією у суддівському середовищі, враховуючи його великий інтерес у регулюванні статусу судді. Положення щодо досягнення цілі безсторонності, справедливості, незалежності суддів деталізуються у національних законодавчих актах та корпоративних суддівських кодексах [8, с. 104].

В Україні більше 10 років діяв Кодекс професійної етики судді, затверджений V З'їздом суддів України 24 жовтня 2002 року [9]. Проте, з прийняттям нового Закону України «Про судоустрій та статус суддів», виникла необхідність у вдосконаленні цього кодексу та приведенні у відповідність до чинного законодавства та міжнародних стандартів.

Кодекс суддівської етики – це основоположний документ саморегулювання суддівської професії, і його повинен дотримуватися кожний суддя. Однак на практиці так відбувається не завжди, тому відкритими залишаються питання щодо методів забезпечення дотримання його положень. Неодноразові спроби затвердити на законодавчому рівні Кодекс професійної етики суддів, виявились марними. Так, в рамках круглого столу «Обговорення проекту Кодексу суддівської етики», у більшості суддів позиція про затвердження Кодексу суддівської етики на законодавчому рівні не знайшла підтримки. На переконання суддів наслідком такого затвердження стануть масові безпідставні скарги сторін на їхні дії, що призведе до необґрунтованого затягування судового процесу.

Зробивши ще один важливий крок під час проведення судово-правової реформи на XI з'їзді суддів України, який відбувся 22 лютого 2013 року, затверджено новий Кодекс суддівської етики [10].

При створенні нового Кодексу суддівської етики були враховані документи, котрі на міжнародному рівні регулюють питання етики суддів, а саме: Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 6 «кожна людина має право на справедливий і відкритий розгляд впродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, створеним відповідно до закону», Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Основні принципи ООН щодо незалежності правосуддя, які були схвалені резолюціями Генеральної Асамблеї ООН у листопаді та грудні 1985 року, Рекомендації щодо ефективного впровадження Основних принципів незалежності судових органів, схвалені резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 15 грудня 1989 року, Бангалорські принципи поведінки суддів, схвалені резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН 27 липня 2006 року. На наш погляд, це позитивний момент, оскільки врахування міжнародного досвіду наближує нас до європейського співтовариства.

Кодекс зазнав змін не лише у назві, значних змін зазнали і його положення. Кодекс суддівської етики складається з преамбули та трьох розділів («Загальні положення», «Поведінка судді під час здійснення правосуддя», «Позасудова поведінка судді»), які містять 20 статей.

У преамбулі Кодексу суддівської етики чітко викладена його концепція, яка зводиться до того, що судді, усвідомлюючи значимість своєї місії, з метою зміцнення та підтримки віри суспільства в справедливий суд, зобов'язані демонструвати і просувати високі стандарти поведінки, тому добровільно беруть на себе істотні обмеження, пов'язані із дотриманням етичних норм у поведінці як під час відправлення правосуддя так і в повсякденному житті.

Загалом концепція є вірною та позитивною, проте у новому кодексі не враховано вагомих напрацювань, котрі містились у проекті кодексу. Проект Кодексу суддівської етики, розроблений Радою суддів України з врахуванням міжнародних стандартів, результатів проведених наукових дискусій у різні міста України та вдосконалений членами Асоціації українських правників – працівниками Інституту законодавчих передбачень і правової експертизи, повинен був замінити діючий Кодекс професійної етики судді. У проекті Кодексу суддівської етики містились положення, які з невідомих причин не були включені у новий Кодекс суддівської етики, серед яких: заборона приймати подарунки, позики або послуги, котрі можуть створити враження впливу на рішення у справі або спричинити

конфлікт між обов'язками судді та його особистими інтересами, розгляд комітетом етики суддів питань щодо етичних стандартів з метою забезпечення попереднього неупередженого та об'єктивного експертного аналізу.

В Україні рішенням Ради суддів України від 18 січня 2008 року був створений Комітет Ради суддів України з питань професійної етики суддів [11], який покликаний вирішувати питання пов'язані з суддівською етикою. Проте, з моменту його створення жодних звернень суддів з питань суддівської етики до комітету не надходило. В рамках круглого столу «Обговорення проекту Кодексу суддівської етики» у Львові це питання обговорювалось і наголошувалось, що судді мають право звертатись до комітету за порадою для вирішення конкретних ситуацій, які виникають під час відправлення правосуддя. Основна мета такого комітету визначити стандарти поведінки та пропонувати варіанти правовірних дій у конкретних ситуаціях, що в свою чергу захистить суддів від допущення помилок, за які потім вони можуть нести відповідальність.

В Рекомендації CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки [12], акцентується увага на тому, що судді повинні мати можливість отримати пораду щодо дотримання етики суддів в органі судової влади.

Враховуючи вказані напрацювання європейського співтовариства та важливу роль, яку відіграє комітет, варто було закріпити у новому Кодексі суддівської етики положення, що у випадку виникнення ситуації коли у судді виникають сумніви як правильно поводитись аби уникнути конфлікту інтересів, він має право звернутися до комітету етики суддів, який прийме об'єктивне рішення як діяти судді.

Правила професійної поведінки повинні вимагати від суддів уникнення будь-яких видів діяльності, які могли б компрометувати імідж їхньої судової установи, а також необхідності підтримання громадської довіри до правосуддя. З цією метою вони повинні утримуватися від ведення додаткової професійної діяльності, яка могла б обмежувати їхню свободу або створювати загрозу неупередженості. Відповідно до Європейської хартії про закон «Про статус суддів» [13, с. 93], свобода судді щодо здійснення діяльності поза суддівськими обов'язками не повинна обмежуватися до тих пір, поки така стороння діяльність не стає несумісною з вірою в неупередженість або незалежність судді, або з його готовністю сумлінно та у належний термін розглядати справи, що перебувають у їхньому провадженні. Така рекомендація була врахована і в Кодексі суддівської етики.

Європейська хартія про закон «Про статус суддів» передбачає, що судді при здійсненні правосуддя повинні виявляти доступність, повагу до громадян і уважність, підтримуючи високий рівень компетентності, що потрібний при винесенні рішень у будь-яких справах – рішень, від яких залежить гарантія особистих прав. Доступність стосується як часу, потрібного для належного розгляду справ, так і уваги й пильності, що вочевидь необхідні з огляду на такі важливі обов'язки, оскільки саме в суддівському рішенні реалізуються гарантії захисту особистих прав. При всій важливості цього положення розробники Кодексу суддівської етики не врахували вищезазначених напрацювань європейського співтовариства, який є ще одним, на нашу думку, вагомим міжнародним стандартом.

Проте, варто відзначити і позитивний момент, а саме те, що враховано важливий міжнародний стандарт, передбачений Європейською хартією про закон «Про статус суддів», який полягає у нерозголошенні конфіденційної інформації, яка стала відома суддям під час виконання службових обов'язків, а також закріплено нові положення серед яких: додаткова підстава самовідводу, суддя може заявити самовідвід у разі наявності упередженості щодо одного з учасників процесу або володіє інформацією, як може вплинути на резуль-

тат розгляду справи; обов'язок судді уникати позапроцесуальних взаємовідносин з одним із учасників процесу; суддя повинен врахувати, що сімейні, соціальні взаємовідносини чи будь-які інші стосунки та втручання з боку органів державної влади не мають впливати на поведінку судді чи ухвалення судових рішень. Такі зміни та доповнення варто вважати вагомим внеском у розвиток суддівської етики.

При аналізі Кодексу суддівської етики враховано положення щодо поведінки в Інтернеті, про включення якого наполягали науковці. Великий інтерес викликала проблема використання суддями різних соціальних мереж, сайтів, особистих веб-сайтів та інше. Сьогодні в період популяризації соціальних мереж це питання є досить актуальним. Наприклад, в США суддя, що потрапив у віртуальний світ, не може вести себе непристойно, коментувати справи, що розглядаються в суді. Потрібно пам'ятати, що дозволено пересічному користувачеві, не дозволено судді. В проекті нового Кодексу ця проблема жодним чином не згадувалась, що викликало дискусії. Тому, цей недолік було усунено і вже у новому Кодексі суддівської етики закріплено це положення, та передбачено, що суддя зобов'язаний гідним чином поводити себе і в Інтернет-мережах та соціальних мережах.

Суддя повинен зрозуміти одне, віра народу в справедливість судової системи може бути підірвана саме ним, його безвідповідальністю та невідповідною поведінкою, що призведе до зниження рівня престижу правосуддя. Справедливе вирішення справи незалежним і неупередженим судом зумовлюється не тільки об'єктивними, а й суб'єктивними чинниками: моральними якостями самого судді, його здатністю протистояти тиску громадськості, ЗМІ, всіх, хто намагається втручатись у процесуальну діяльність. Проте, незважаючи на важливість цього питання у новому Кодексі суддівської етики не передбачено механізму спростування неправдивої інформації щодо судді, котра поширюється ЗМІ.

Не враховано зауважень науковців та суддів щодо положення кодексу, яке передбачає, що при прийнятті рішень суддя має бути незалежним від думки своїх колег. Закріплення такого положення суперечить концепції колегіального розгляду справи, оскільки при колегіальному розгляді справи судді приймають спільне, узгоджене між собою рішення, з врахуванням позицій та думок своїх колег. Доцільніше було закріпити положення такого змісту: «при прийнятті рішень суддя має бути незалежним від адміністрації суду», котре, на нашу думку, є ефективнішим у наш час.

Вдалим видається положення преамбули Кодексу суддівської етики, котре підкреслює, що довіра суспільства до судової влади, громадська впевненість у моральному авторитеті, чесності та непідкупності суддів має важливе значення в демократичному суспільстві. Довіра до судової системи є більш важливою у контексті зростаючої глобалізації суперечок та широкого розповсюдження судових рішень. Крім того, у правовій державі громадськість має право вимагати прийняття загальних принципів, які співставляються з поняттям справедливого правосуддя та гарантування основоположних прав [14, с. 131]. При прийнятті Кодексу суддівської етики було враховано і положення Рекомендації CM/Res (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, про те, що етичні принципи професійної поведінки можуть містити не лише обов'язки, щодо яких може бути ініційоване дисциплінарне провадження, а й пропонувати правила та поради для суддів щодо їхньої поведінки.

Висновки. Загалом Кодекс суддівської етики є результативним напрацюванням, котрий розроблений з врахуванням міжнародних стандартів та покликаний стати настільною книгою для суддів. Кодекс суддівської етики прийнятий з метою встановити стандарти, яких усі судді мають додержуватись у своїй професійній роботі, громадській діяльності та приватному житті.

Список використаної літератури

1. Матеріали круглого столу «Обговорення проекту Кодексу суддівської етики» 30 травня 2012 року, м. Львів, 2012. – 30 с.
2. Бангалорські принципи поведінки суддів, схвалені резолюцією 2006/23 Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року // Міжнародні стандарти незалежності суддів: Збірка документів. – К. : Поліграф-Експрес, 2008. – 184 с.
3. Кобликов А. С. Юридическая этика: Учебник для вузов. – М. : Издательская группа НОРМА-ИНФРАОМ, 1999. – 168 с.
4. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» від 7 липня 2010 року № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 41-45. – Ст. 529.
5. Фролов В. Д. Кодекс професійної етики судді як захист єдності та незалежності судової системи // Право України. – 2003. – № 4. – С. 96-98.
6. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб (1996 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_788.
7. Модельний кодекс поведінки державних службовців держав-членів Ради Європи, прийнятий Комітетом Міністрів у 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://crimesor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk>.
8. Подкопаев В. Етика суддів: міжнародний досвід та проблеми регулювання в Україні // Право України. – 2005. – № 6. – С. 103-106.
9. Кодекс професійної етики судді, затверджений V з'їздом суддів України від 24.10.2002 р. // Вісник Верховного Суду України. – № 5. – вересень-жовтень 2002 р.
10. Кодекс суддівської етики, затверджений XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://court.gov.ua/user-files/Kodex%20sud%20etiki%281%29.pdf>.
11. Рішення Ради суддів України від 18 січня 2008 року № 17 «Про утворення комітету Ради суддів України з питань професійної етики суддів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/dok>.
12. Рекомендація CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>.
13. Європейська хартія про закон «Про статус суддів» (8-10 липня 1998 року) // Міжнародні стандарти незалежності суддів: збірка документів. – К. : Поліграф-Експрес. – 2008. – 184 с.
14. Висновок № 3 (2002) Консультативної ради європейських суддів щодо принципів та правил регулювання професійної поведінки, зокрема етики, несумісної поведінки та неупередженості (19 листопада 2002 р.) // Міжнародні стандарти незалежності суддів: Збірка документів. – К.: Поліграф-Експрес, 2008. – 184 с.

**NEW CODE OF JUDICIAL ETHICS:
HARMONIZATION WITH THE INTERNATIONAL STANDARDS****Mikievuch M. M.**

Doctor of law, Head of the European law department, the Faculty of International Relations Lviv National University named after Ivan Franko, Member of the Scientific Advisory Board of the Supreme Court of Ukraine.

Ivanochko I. B.

Postgraduate student, the Assistant of the European law department, the Faculty of International Relations Lviv National University named after Ivan Franko.

Abstract. *The process of reformation the judiciary in Ukraine is actively carrying out nowadays. The legal status of judges is increasingly attracting the attention of the international organizations. It is proved by the documents and recommendations adopted in the proper sphere. A lot of steps were made in order to adapt the national legislation in accordance with the international standards. Thus, «The concept on the improvement of justice to ensure the fair trial in Ukraine in accordance with the European standards» was approved by the decree of the Ukrainian President adopted on May 10, 2006 number 361/2006. The Law of Ukraine «On the judicial system and the status of judges» № 2453-VI was adopted on July 7, 2010. It was prepared with the assistance of international experts. The Council of Judges of Ukraine was obliged to bring the Code of Professional Ethics for Judges in accordance with the provisions of the Law of Ukraine «On the Judicial System and Status of Judges» by the decision of The Ukrainian Congress of Judges adopted on September 16, 2010. It is another considerable contribution in this way. That's why the new Code of the Professional Ethics for Judges must correspond to the current Ukrainian legislation and the international standards aimed to strengthening the independence of the judiciary and strengthening its credibility in the society taking to account the active processes of the European integration in Ukraine.*

Key words: *the ethics for judges, Code of the Professional Ethics for Judges, the committee of ethics for judges, international standards, The Bangalore Principles of Judicial Conduct.*

Referances

1. Materialy kruhloho stolu «Obhovorennia proektu Kodeksu suddivs'koyi etyky» 30 travnia 2012 roku, m. Lviv, 2012. – 30 s.
2. Banhalorski pryntsyipy povedinky suddiv, skhvaleni rezolyuciyeyu 2006/23 Ekonomichnoyi ta Socialnoyi Rady OON vid 27 lypnia 2006 roku // Mizhnarodni standarty nezalezhnosti suddiv: Zbirka dokumentiv. – K. : Polihraf-Ekspres, 2008. – 184 s.
3. Koblykov A. S. Yurydycheskaia etyka: Uchebnik dlia vuzov. – M. : Izdatelskaia hruppa NORMA-INFRAoM, 1999. – 168 s.
4. Zakon Ukrayiny «Pro sudoustriy ta status suddiv» vid 7 lypnia 2010 roku № 2453-VI // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny (VVR). – 2010. – № 41-45. – St. 529.
5. Frolov V. D. Kodeks profesiyanoi etyky suddiv yak zakhyst yednosti ta nezalezhnosti sudovoyi systemy // . – 2003. – № 4. – S. 96-98.
6. Mizhnarodnyi kodeks povedinky derzhavnukh posadovukh osib (1996 r.) [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_788.
7. Modelnyi kodeks povedinky derzhavnykh sluzhbovciv derzhav-chleniv Rady Evropy, pryinyatyi Komitetom Ministriv u 2000 r. [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: <http://crimecor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk>.
8. Podkopayev V. Etyka suddiv: mizhnarodnyi dosvid ta problemy rehulyuvannia v Ukrayini // Pravo Ukrayiny. – 2005. – № 6. – S. 103-106.
9. Kodeks profesiyanoi etyky suddiv, zatverdzhenyi V z'yizdom suddiv Ukrayiny vid 24/10/2002 r. // Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrayiny. – № 5. – veresen-zhovten 2002 r.
10. Kodeks suddivs'koyi etyky, zatverdzhenyi XI chervym z'yizdom suddiv Ukrayiny 22 lyutoho 2013 roku [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: <http://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki%281%29.pdf>.
11. Rishennia Rady syddiv Ukrayiny vid 18 sichnia 2008 roku № 17 «Pro utvorennia komitetu Rady suddiv Ukrayiny z pytan profesiyanoi etyky suddiv» [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.nau.ua/dok>.
12. Rekomendacia CM/Rec (2010) 12 Komitetu Ministriv Rady Evropy derzhavam-chlenam shchodo suddiv: nezalezhnist, efektyvnist ta oboviazky [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>.
13. Evropeyska khartia pro zakon «Pro status suddiv» (8-10 lypnia 1998 roku) // Mizhnarodni standarty nezalezhnosti suddiv: Zbirka dokumentiv. – K. : Polihraf-Ekspres, 2008. – 184 s.
14. Vysnovok № 3 (2002) Konsultatyvnoi rady evropeyskykh suddiv shchodo pryncypiv ta pravyl rehulyuvannia profesiyanoi povedinky, zokrema etyky, nesumisnoi povedinky ta neuperedzhenosti (19 lystopada 2002 r.) // Mizhnarodni standarty nezalezhnosti suddiv: Zbirka dokumentiv. – K. : Polihraf-Ekspres, 2008. – 184 s.

НОВЫЙ КОДЕКС СУДЕЙСКОЙ ЭТИКИ: ГАРМОНИЗАЦИЯ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ СТАНДАРТАМИ

Мыкиевич М. М.

Доктор юридических наук, заведующий кафедрой европейского права факультета международных отношений Львовского национального университета имени Ивана Франко, член Научно-консультативного совета при Верховном суде Украины.

Иваночко И. Б.

Аспирант, ассистент кафедры европейского права факультета международных отношений Львовского национального университета имени Ивана Франко.

Аннотация. *Сегодня активно проводится реформирование судебной власти в Украине. Правовой статус судей все чаще привлекает внимание международных организаций, о чем свидетельствуют принятые документы и рекомендации по этой проблеме. Сделано много шагов для приведения национального законодательства в сфере статуса судей в соответствие с международными стандартами. Так, Указом Президента № 361/2006 от 10 мая 2006 г. была утверждена «Концепция усовершенствования судопроизводства для утверждения справедливого суда в Украине в соответствии с европейскими стандартами», а от 7 июля 2010 г. № 2453-VI принят Закон Украины «О судоустройстве и статусе судей», при формировании которого принимали участие международные эксперты. Еще одним весомым вкладом, при реформировании судебной власти, стало решение принято Съездом судей Украины 16 сентября 2010 г., о поручении Совету судей Украины привести Кодекс профессиональной этики судьи в соответствии с положениями Закона Украины «О судоустройстве и статусе судей». Такое решение принято ввиду того, что Кодекс профессиональной этики судьи содержит ряд положений, которые вошли в конфликт с положениями нового Закона. Именно поэтому, с целью утверждения независимости судебной власти, укрепление ее авторитета в обществе и учитывая активные евроинтеграционные процессы в Украине, новый Кодекс судейской этики должен соответствовать действующему законодательству Украины, а также международным стандартам.*

Ключевые слова: *судейская этика, Кодекс судейской этики, комитет этики судей, международные стандарты, Бангалорские принципы поведения судей.*